

Cleaning other parts of a winepress (continued)

- Fibrous kelim from the winepress¹
  - Sieve used to filter wine from grapes
    - Human hair – Rinse it
    - Wool – Dry it²
    - Flax – Let it sit for a year
    - And untie any knots³
  - Reed baskets
    - Sewn (תייט) from palm branches – rinse
    - (75b) Sewn from reeds - Dry it⁴
    - Flax – Let it sit for a year
    - And untie any knots⁵

Communicating tumah in a winepress (our last wine sugya!)

- Machloket Rebbe and R' Chiya:
  - View 1: Only the contacted bunch of grapes, and the bunches around it, become tamei⁶
  - View 2: Everything in the winepress is tamei
- Challenge to View 1: Regarding an olive-grinding press, tumat sheretz spreads everywhere through the oil!
  - Answer: In our case, the bunches of grapes obstruct the flow of tumah
- Practical application: The rabbanan told R' Yirmiyah, or his son, to follow the lenient view⁷

Mishnah: Kashering kelim

- When buying used kelim from akum
  - Items that would normally not need kashering if they were used with treif – Just tovel them⁸
  - Items that would normally need hagalah if they were used with treif – Do hagalah
  - Items that would normally need libun if they were used with treif – Do libun
    - This includes spits
- Knives – Shave off the outer layer, and you're done

א. חידושי הרמב"ן מסכת עבודה זרה דף עה עמוד ב

אשכול וכל סביבותיו תמאין וכל הגת טהורה. כתב הרב ר' שמואל רומרוגי ז"ל שכן הדין לענין יין נסך... ובודאי אם נגע במקום נגוב לא אסר אפ"ל מקום מגעו, אלא אם נגע באשכול לח הוא מתיר הגת ואשכול עצמו אסור. ונראה שטעמו משום שאע"פ שמשקה טופח על מנת להטפיה חבור לטומאה ולטהרה, וכל שכן ליינ נסך, הני מילי בשהיה כאן וכאן משקה וטופח על מנת להטפיה מחברו, אבל כאן בטל הוא על גבי אשכול ואינו חבור למשקה הגת, ואין צריך לומר למשקה טופח שעל שאר אשכולות.

ב. חידושי הריטב"א מסכת עבודה זרה דף עה עמוד ב

בטל הוא לגבי האשכולות ואינו חבור למשקה הגת, ואין צריך לומר למשקה שעל שאר האשכולות, אלא דלהומרא בעלמא אמרו לסלק לכל סביבותיו.

¹ What about our tablecloths? (Tosafot, Rosh Avodah Zarah 5:33, Mordechai Avodah Zarah 858, Rama Yoreh Deah 138:8)

² Meaning – rinse and ash

³ Is this for all of them? (Raavad vs. Rashba)

⁴ Meaning – rinse and ash

⁵ Why didn't they just say "all implements made of X"?

⁶ This applies to yayin nesech, too (Ramban)

⁷ Tumah after the Beit haMikdash? (Yaavetz 74b cites Niddah 6b, Alei Tamar to Yerushalmi Berachot 6:1)

⁸ This is Rashi's read; Meiri conends that these lines of the mishnah are talking about how the kelim are normally used, not how they are normally kashered.

ג. נדה ו ע"ב

אי אמרת בשלמא [ענין טומאת נדה שנפסק במשנה לעיל שייך] לתרומה, היינו דהואי תרומה בימי רבי, אלא אי אמרת לקדש קדש בימי רבי מי הואי? כדעולא דאמר עולא חבריא מדכן בגלילא, הכא נמי בימי רבי.

ד. רש"י מסכת נדה דף ו עמוד ב

חבריא מדכן בגלילא - חברים שבגליל מטהרים ינם לנסכים ושמנן למנחו' שמא יבנה בהמ"ק בימיהם...

ה. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק ו הלכה א

רבי חגי ורבי ירמיה סלקון לבי חנוותא, קפץ רבי חגי ובירך עליהן.

ו. עלי תמר ברכות פרק ו הלכה א

ר"ח ור"י סלקין לבי חנוותא וכו'. גירסת רש"י סלקין למי חטתא כ"ה בהנוסח בפנים אולם בפירושו כתוב למי חטאתא, וכתב על זה כן מצאתי בספר מדוייק. ובזמן האמוראים עדיין היה להם מי חטאת כמ"ש בנדה חבריא מדכן בגלילא וברא"ש שם שהיו מתנהגים בטהרות הקודש כבימי הבית וכן כדי שיהיו מפרישין תרומה וחלה בטהרה וכן היו אלו שהיו אוכלין חולין על טהרת תרומה וכמ"ש בשבת פ"א וכו' והיה ר"ח מברך על הזאת מי מחטאת וכמו שמברכין אקב"ו על הטבילה ושוב ראיתי שכ"ה גם הגירסא בכת"ר למי חטאתה. ועיין במאיר נתיב. ויתכן אף לגירסא שלנו היה כתוב לבי חטאתא ונחלקה הטי"ת בתחתיתה ויצא חנוותא...